

Videnskab i skurvognen

Af Carsten R. Kjaer

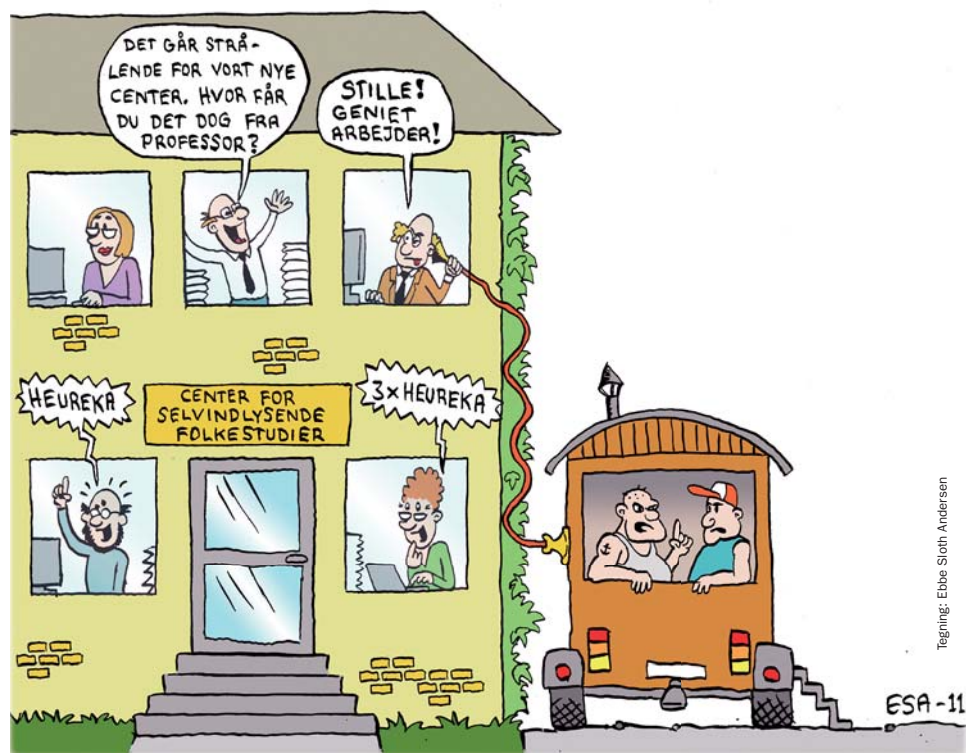
■ I min tid som studerende havde jeg et sommerferiejob som jord- og betonarbejder, og blandt de brave håndens mænd i skurvognene, var der en udbredt opfattelse af, at akademikere var nogen, der brugte 10 år på at læse sig til noget alle andre vidste i forvejen. Nu afholdt jeg mig dengang fra at anfægte deres synspunkt – det ville også være dumt af en studentspire overfor en jord- og betonarbejder med barkede hænder på størrelse med sneskovle. Men med tiden er jeg kommet i tvivl om, hvorvidt de gode folk i skurvognen nu alligevel ikke havde fat i noget. Sådan kan det i hvert fald let tage sig ud, hvis man følger med i den videnskabelige aktivitet gennem nyhedsmediernes. Et udpluk af historier fra Videnskab.dk gennem tiden illustrerer pointen. I disse nyhedshistorier kan man f.eks. læse, at videnskabelige undersøgelser har givet de højst overraskende konklusioner, at “når man giver en gave, forventer man noget igen”, “at de unge har svært ved at forholde sig til alderdommen”, “at det er en dårlig ide at se sexscener på film sammen med sine forældre”, og at “mænd er mere tilbøjelige til at sige ja tak til et frækt tilbud fra en kvinde, end kvinder er til at sige ja tak til et frækt tilbud fra en mand”.

Umiddelbart vil jeg ikke mene, at det kræver en ph.d.-grad i antropologi at nå frem til de samme konklusioner. Det kan klares på en halv time i skurvognen.

Selvindlysende eller kedelig

Det gode spørgsmål er så, om det er den journalistiske vinkling, der i den populære formidlings navn får forskningen til at fremstå som noget, der er blevet udført ved *Center for Selvindlysende Folkestudier*. Eller om det vitterligt giver et retvisende billede af dybden af den videnskabelige indsigt.

Nu har den opmærksomme læser måske opdaget, at eksemplerne stammer fra fagområder, der ikke er hard core naturvidenskabelige. Og det er da også de kulturorienterede

fag, der er hovedleverandører af sådanne historier. Derfor kan man som naturvidenskabsperson godt få lyst til at tilslutte sig koret i skurvognen – når det altså gælder fordomme om kulturfagene.

Naturvidenskaben har til sammenligning ikke helt det samme problem. Hvis man forsøger at skrælle al den faglige jargon af en gennemsnitlig, naturvidenskabelig afhandling og vinkle den journalistisk skarpt, bliver pointen sjældent selvindlysende – nej, den bliver nærmere kedelig. I stil med, at det nu er lykkedes forskere at måle et eller andet med en nøjagtighed på 10 frem for 100 nanometer. Og hvem vil falde i svime over det? En sådan historie har da heller ingen chance som medienhed – medmindre den kan reddes ved at koble et eller andet lovende anvendelsesperspektiv på historien,

der dog som regel ligger så langt ude i fremtiden, at ingen vil kunne blive hængt op på at have lovet noget som helst.

Gode vilkår for fordomme

Man kan måske sige, at de videnskabelige fagområder har det fælles problem, at de videnskabelige produkter sjældent egner sig som medienheder med sexede overskrifter. Udviklingen tilsiger dog, at vi vil få meget mere af den slags, fordi forskerne og universiteterne bliver nødt til at markedsføre sig selv i den konkurrenceudsatte kamp om opmærksomhed og ressourcer. Det får vi ikke nødvendigvis mere god videnskab ud af. Men de gode folk i landets skurvogne – samt sure, gamle naturvidenskabsredaktører – vil trygt kunne beholde deres fordomme en rum tid endnu.... ■